

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003643

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-12-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гао Сяотянь --

2. Xiaotian Gao

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 31-01-2025

Спеціальність за освітою: Станковий живопис

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 23578

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.31.31.13

Тема дисертації:

1. Трансформація морфології зображальної сфери сучасного Китаю: контекст, принципи, типологія
2. Transformation of the Morphology of the Visual Sphere of Modern China: Context, Principles, Typology

Реферат:

1. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю дослідити морфологічні зміни, які відбулись в зображальній сфері Китаю, визначивши її дві основні складові: традиційно-канонічну систему образотворчого мистецтва та його неканонічну систему з новітніми морфологічними утвореннями. Акцент в дослідженні робиться на сучасному періоді морфологічних трансформацій в зображальній сфері Китаю, адже саме цей період видається найдинамічнішим. Об'єктом дослідження є морфологія зображальної сфери сучасного Китаю. Предметом дослідження є контекст, принципи, типологія трансформації зображальної сфери сучасного Китаю. Хронологічні межі дослідження зумовлені його метою і завданнями, окреслені кінцем ХХ - першою чвертю ХХІ ст., але аналіз морфології традиційно-канонічної системи образотворчого мистецтва Китаю потребував звернення до історії та масиву джерел різних періодів її розвитку. Метою дослідження є визначення контексту, принципів та типології морфологічних трансформацій зображальної сфери сучасного Китаю. У першому розділі осмислений стан наукової дослідженості теми, сформована джерельна база наукової розвідки, визначена методологія дослідження, коротко охарактеризований його

понятійний апарат та концепція. Аналіз наукової літератури з обраної проблеми свідчить про те, що в сучасному мистецтвознавчому дискурсі, незважаючи на наявність певної кількості масивів різноаспектної фахової літератури, контексти, принципи та типологія трансформацій зображальної сфери сучасного Китаю потребують комплексного дослідження. У другому розділі дисертації встановлено, що в період від династії Цін до панування «П'яти династій і десяти царств» (907–960 рр.) відбулось формування морфології традиційного типу зображальної сфери Китаю як метасистеми (гохуа), яка вже мала субвидовий та жанровий розподіл. В цей період також з'явилися перші ознаки канонізації в жанрах гохуа та виокремлення певних зображальних технік при формотворенні. Правління монгольської династії держави Юань (1271–1368 рр.) та династії Мін (1368–1644 рр.) стало тим контекстом, за яким відбулось завершення канонізації морфології традиційного типу зображальної сфери Китаю та виявились перші ознаки розбалансування гохуа під впливом образотворчих технік держав Центральної Азії та західного місіонерства. Намагання, з одного боку, стабілізувати цю розгалужену морфологічну систему, а, іншого, надати нову поштовку її розвитку за рахунок стильової та технологічної індивідуалізації, призвело у період китайського Відродження (пізня доба династії Мін та правління династії Цін) до повернення до художньої традиції та переосмислених канонів зображення з урахуванням індивідуального стилю та авторського погляду художника на дійсність. Толерантність до авторських технік та особистісних тем в образотворчому мистецтві середньовічного Китаю дозволило художникам з традиційно-канонічним мисленням творити в межах гохуа ще багато років поспіль. У третьому розділі встановлено, що після соціокультурних та економічних реформ 1980-х рр. в Китаї створилась ситуація, коли країна доєдналась до глобалізованого світу. Ця обставина суттєво вплинула на зміну принципової основи існування як національної культури, так і зображальної сфери нашої країни. Швидкість та міждисциплінарність соціокультурних та художніх процесів стала основою для формування з останньої чверті XX ст. неканонічного пластичного мислення в професійному середовищі художників. Дія таких принципів, як гібридизація, концептуалізація, ситуативність, атрактивність, конвергенція, дисипативність, атрактивність, випадковість та трансгресивність, не тільки не була локальною, але й сприяла динамічній зміні загальної архетиктоніки морфології зображальної сфери сучасного Китаю: від ієрархічної до мережової. З'ясовано, що зазначені процеси вплинули не тільки на формування неканонічної морфології зображальної сфери Китаю, але й сприяли динамічній трансформації традиційно-канонічної сфери, в якій принципи гохуа та сіянхуа. При цьому кардинально трансформуються не тільки художні процеси, руйнується межа між мистецтвом та повсякденністю, але змінюється і соціальний статус художника. Мережеве структурування неканонічної системи сучасної зображальної сфери Китаю вимагає віднайти нові критерії такої типологізації або оновити існуючі. Власне, перспективна моделювання таких трансформацій у майбутньому, осмислення процесів формоутворення на сьогодні, стає важливим завданням наукових мистецтвознавчих досліджень в зазначеній царині.

2. The relevance of the study is due to the need to investigate the morphological changes that have occurred in the pictorial sphere of China, identifying its two main components: the traditional canonical system of fine arts and its non-canonical system with the latest morphological formations. The emphasis in the study is on the modern period of morphological transformations in the pictorial sphere of China, because this period seems to be the most dynamic. The object of the study is the morphology of the pictorial sphere of modern China. The subject of the study is the context, principles, typology of the transformation of the pictorial sphere of modern China. The chronological boundaries of the study are determined by its purpose and objectives, outlined by the end of the 20th - the first quarter of the 21st century, but the analysis of the morphology of the traditional-canonical system of Chinese fine arts required an appeal to history and a range of sources from different periods of its development. The purpose of the study is to determine the context, principles and typology of morphological transformations of the pictorial sphere of modern China. The first chapter provides a comprehensive overview of the state of scientific research on the topic, forms a source base for scientific research, defines the research methodology, briefly describes its conceptual apparatus and concept. The analysis of scientific literature on the selected problem indicates that in modern art criticism discourse, despite the presence of a certain number of arrays of multi-faceted professional literature, the contexts, principles and typology of transformations of the pictorial sphere of

modern China require comprehensive research. The second chapter of the dissertation establishes that in the period from the Qin Dynasty to the reign of the "Five Dynasties and Ten Kingdoms" (907-960) the morphology of the traditional type of the pictorial sphere of China as a metasystem (gohua) took place, which already had a subspecies and genre division. During this period, the first signs of canonization in the genres of gohua and the isolation of certain pictorial techniques in the formation of forms also appeared. The reign of the Mongol dynasty of the Yuan state (1271-1368) and the Ming dynasty (1368-1644) became the context in which the completion of the canonization of the morphology of the traditional type of the pictorial sphere of China took place and the first signs of imbalance of gohua under the influence of the pictorial techniques of the states of Central Asia and Western missionary work appeared. The attempt, on the one hand, to stabilize this extensive morphological system, and, on the other hand, to give a new impetus to its development through stylistic and technological individualization, led during the period of the Chinese Renaissance (the late Ming Dynasty and the reign of the Qing Dynasty) to a return to artistic tradition and reinterpreted canons of depiction, taking into account the individual style and the artist's own view of reality. Tolerance for authorial techniques and personal themes in the visual arts of medieval China allowed artists with traditional-canonical thinking to create within the framework of guohua for many years in a row. The third chapter establishes that after the socio-cultural and economic reforms of the 1980s, a situation was created in China when the country joined the globalized world. This circumstance significantly influenced the change in the principled basis of the existence of both the national culture and the pictorial sphere of our country. The speed and interdisciplinary nature of socio-cultural and artistic processes became the basis for the formation of non-canonical plastic thinking in the professional environment of artists from the last quarter of the twentieth century. The action of such principles as hybridization, conceptualization, situationality, attractiveness, convergence, dissipativity, attractiveness, randomness and transgressiveness was not only not local, but also contributed to a dynamic change in the general archetectonics of the morphology of the pictorial sphere of modern China: from hierarchical to network. It was found that these processes influenced not only the formation of the non-canonical morphology of the pictorial sphere of China, but also contributed to the dynamic transformation of the traditional-canonical sphere, in which the principles of guohua and xianghua. At the same time, not only artistic processes are radically transformed, the boundary between art and everyday life is destroyed, but the social status of the artist also changes. The network structuring of the non-canonical system of the modern pictorial sphere of China requires finding new criteria for such typology or updating existing ones.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Гао Сяотянь. Настінний розпис в неканонічній типології жанрово-видової структури образотворчого мистецтва Китаю початок XXI ст // ХУДПРОМ. Український журнал з мистецтва та дизайну. 2023. Т.1, вип. 2. С. 87-95
- Гао Сяотянь. Перфомативні практики в сучасному образотворчому мистецтві Китаю: морфологічний аспект // Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Т.3, вип. 69. С. 84-91
- Гао Сяотянь. Гібридні візуальні практики в неканонічній сфері сучасного китайського образотворчого мистецтва // Актуальні проблеми гуманітарних наук. 2024. Т.1, вип. 74. С. 69-74

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алфьорова Зоя Іванівна

2. Zoja I. Alferova

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4698-9785

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шмагало Ростислав Тарасович

2. Rostyslav Shmahalo

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9853-8989

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, 38, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рибалко Світлана Борисівна
2. Svitlana B. Rybalko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котляр Євгеній Олександрович
2. Yevhenii O. Kotliar

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7698-418X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбатенко Людмила Павлівна
2. Lyudnyla P. Gorbatenko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соколюк Людмила Данилівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соколюк Людмила Данилівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Штан Геннадій Валерійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна